

Italai Nepriėmė Pašalpos Del Sicily Gyventojų

KALTIMA LAIVO VESTRIS KAPITONĄ

New York. — Jung. Vals-
tijų viršininkai pradėjo ty-
rinėjimą reikale nuskendu-
sio laivo Vestriss, su kuriuo
111 asmenų žuvo.

Tyrinėjimą veda Jung.
Valst. distrikto prokuroras
Tuttle.

Pašaukta liudyti išgelbėti
pasajieriai ir igulos nariai.

Paaikėjo, kad pavojus
buvo jaučiamas ir nesisku-
bintą šauktis pagalbos.

Užvislabiausia kaltinamas
laivo kapitonas Carey, kuris
su laivu, sakė nuskendo.

Sako, kad kapitoniui kom-
panija buvo pasiuntusi pra-
šimą, kad jis nesiskubintų
šauktis pagalbos. Tuo no-
rėta išvengti nuostolių. Jam
patarusi susisiekti su tos
pačios kompanijos laivu
Voltaire, kuris plaukė iš
Pietų Amerikos į New
Yorką.

Betyrinėjant, paaikėjo ir
tas, kad būta apsilėidimo ir
iš darbininkų pusės. Neat-
liko kaip reikta uždėti pa-
reigų.

Greičiausia, kad tyrinėj-
mas pasibaigs, nesuradę tik-
ros nuskendimo priežasties.
Vieni kaltins kompaniją,
o kiti darbininkus.

BEDARBIŲ SKAICIUS VILNIUJE

Paskutiniu metu bedarbių
skaičius Vilniuje vėl auga.
Taip pav. pereitą savaitę
padidėjo 65 asmenimis. Da-
bar iš viso priskaitoma 2,
600 asmenų.

Raudonieji Pramato Anti-Sovietų Karo Planą

IR VESUVIJUS IŠSIVERŽE

Rymas. — Iš Naples pra-
neša, kad vulkanas, Mt. Ve-
suvijus pradėjo rodyti vei-
kimo žymių. Lava jau bėga
į taip vadinamą "Valley of
Hell." Gyventojai, išgas-
dinti Etnos ugniakalnio, jau
pradėjo kraustytis į sauges-
nias vietas.

PRANEŠIMAS SUSTABDYTO "RYTO" SKAITYTOJAMS

"Sūtemų" administracijai
susitarus su "Ryto" leidė-
jais, visi "Ryto" prenume-
ratoriai per lapkričio mėn.,
kol "Rytas" bus uždarytas,
gaus "Sūtemų" dienraštį.

Washington, D. C. — O-
ficialės skaitlinės parodo,
kad Jung. Valstijose sunau-
dota 4,652,393,535 galionai
gazolino per 6 mėnesius.

Rymas. — Italų spauda
praneša, kad Italų Raudon-
nasis Kryžius atsisakė, su
padėka, priimti Amerikos
Raudonojo Kryžiaus paskir-
tus \$5,000 šelpimui nuken-
tėjusių nuo vulkano Etna
gyventojų.

Buvo pasakyta, kad to
krašto gyventojai yra per-
pilnai aprūpinti, ir, kad pa-
šalpa jiems nereikalinga, ir
kad čia norima prisilaikyti
Premiero Mussolini uždrau-
dimo rinkti aukas.

TAUTŲ S-GOS SEKRETO-RIAI LENKIJUJE

Lenkų užsienių reikalų
ministeriui Zaleskiui pa-
kvietus, lapkričio mėn. pa-
bagioj Varšuvoje lankysis
Tautų Sąjungos generalinis
sekretorių Erie Drummond
ir vice-sekretorius japonas
Sigmura.

KETURI VAIKAI NUKAN-KINO KŪDIKĮ

New York, lapkr. 15 d. —
Šešių mėnesių amžiaus mer-
gaitė rasta pelenų bačkoje,
visa aprašyta ir sudan-
žyta.

Policija, kuri rado Rosa-
lija, Romanų dukterį iš
Brooklyno, areštavo du 4
metų vaikus, kurie prisipa-
žino nukankinę mergaitę ir
įmetę į pelenų bačką.

KARAS ARABIJOJ

Vahabitai. Arabijoje pra-
dėjo karą prieš Transjorda-
niją. Keli jų būriai jau
artinasi prie Ammano mie-
sto. Anglų kariuomenė vyk-
sta sukilėlių malšinti.

PONIA E. VILEIŠIS

Vilniaus lietuvių igaliotinė Amerikoje. — atvyko pas mus,
kad pagelbėjus mūsų jaunomenei, kuri kusta okupuota-
me Vilniuje. Mes turime įvertinti jos patirtimą, nes ji
yra 61 metų amžiaus, daug kentėjusi nuo karo ir pasišven-
tusi labdarybės darbui. Ponia Vileišienė dabar lankosi Nau-
jos Anglijos lietuvių kolonijose rinkdama aukas Vilniaus
našlaičiams, prieglaudose ir mokyklose.
Karštai raginame p. Vileišienės mitybą paremti.

Italijos Katalikai Prieš Fašistų Politiką

VALDANČIOJI PARTIJA LAIMEJO RINKIMUS AUSTRALIJOJ

Melbourne, Australija, lap-
kričio 18 d. — Nacionalistų
— Šalies partija laimėjo rin-
kimus, bet su labai maža di-
džiama.

Spėja, kad valdančioji
partija bus pralaimėjusi 14
vieta. Darbininkai laimėjo
keliose vietose, o ypač South
Wales laimėjo didžiama.

Nacionalistai gavo 645,000
balsų, Nepriklausomų nacio-
nalistų partija 25,000, Dar-
bo partija 784,000, Šalies
partija 88,000, Nepriklauso-
ma šalies partija 4,000, Ša-
lies progresyvių partija 13,
000.

RADO NAUJĄ MINERALĄ

Leningrado chemijos in-
stituto prof. Kurnakov rado
ligi šiol nežinomą mineralą.
Rastasai mineralas priklaus-
o platinos mineralų grupei
ir susideda iš iridijaus ir
20% rutenijaus. "Tr."

SLA. Iždininku Paskirtas Socialistas

New York. — Susivieny-
mo Lietuvių Amerikoje Pil-
domoji Taryba savo posėdy,
lapkričio 13 d. Susivienymo
iždininku, į vietą mirusio T.
Paukščio paskyrė adv. K.
Gugį iš Chicagos, socialistą.
Komunistų kandidatas
Gerdauskas, kuriam sulig
konstitucijos priklausė iždi-

Roma. — "Osservatore Ro-
mano" praneša, kad Itali-
jos katalikų organizacija
Katalikų Akeija griežtai
pasipriešino fašistų politi-
kai.

Mussolini valdžia, matyt
del akių, tarp kitų ir Kata-
likų Akeiją autorizavo no-
minuoti kandidatus į naują
diktatoriaus parlamentą.

Bet katalikai visu griež-
tumu atsisakė, ir kaipo ne-
politinė organizacija nenori
nieko bendro turėti su fašis-
tų diktatūra

ZEMĖS DREBĖJIMAS UDINE PROVINCIJOJ

Udine, Italija. — Čia vi-
soj apylinkė per du kartus
įvyko smarkus žemės drebė-
jimas. Pirmą kartą tesėsi
penkias sekundas. Antrą
kartą tesėsi ilgiau ir buvo
smarkesnis drebėjimas.

Gyventojai išbėgo ant gat-
vių labai persigandę ir ne-
žinojo kur bėgti. Bet žalos
nepadarė.

Lietuva ir Jung. Valstijoje Pasirašė Arbitražo Sutartį

PASKENDO MOTORINĖ VALTIS

Prigėrė mašinistas

Kaunas. Nemune ties žė-
mūt. Kaniūkais 97 kilomet-
re bestovėdamas ant inkaro
apsivertė ir paskendo p.
Poliako motorinė valtis
Buth. Tuo laiku valty mie-
gojo kapitonas ir mašinis-
tas. Pajutę nelaimę, šoko
į vandenį. Bet smarkios
srovės buvo nunešti nuo
kranto toliau. Kapitoną iš-
gelbėjo vietinis gyventojas
Bukauskas, o motoristas
Paulius Špėgis buvo nuneš-
tas srovės ir prigėrė. Valtis
paskendo nuo per didelio ir
netinkamo prikrovimo: pri-
krauta valtis stovėjo ant in-
karo pakrypusi ir neturėjo
vachtos.

KARALIŲ "KOVA" UŽ SOSTĄ

Vokiečių spauda pranešė,
sensacija padarė, žinia.
Buvęs Abisinijos neguso, o
dabar karaliaus Ras Tafari
gydytojas pranešė Tautų
Sąjungai, kad Ras Tafari i-
kalbinėjęs gydytoją nužy-
dyti Ras Tafari šeserį, kuri
taip pat, kaip ir jis, turi
pretenzijų ir į Efiopijos
sostą.

Karalius už tą "patarna-
vimą sosto ir tautos labui"
žadėjęs gerai gydytojui at-
lyginti.

KATALIKŲ UNIVERSITE-TE PAGERBĖ PREZ. COOLIDGE

Washington, D. C. — Pe-
reitą savaitę Katalikų Uni-
versitete įvyko nepaprastos
iškilnės.

Prezidentui Coolidge su-
teikta teisių daktaro garbės
laipsnis, kumet jis dalyva-
vė inauguracijoj naujo uni-
versiteto rektorius, mons.
J. H. Ryan.

Prezidentui garbės laips-
nį suteikė arkivyskupas
Curley iš Baltimore, univer-
siteto kancleris, dalyvaujant
aukštiesiems Katalikų Baž-
nyčios prelatams. Kardino-
lai O'Connell iš Bostono,
Daugherty iš Philadelphia
ir Hayes iš New York.
mons. Tumasoni, Biondi,
apostalinis delegatas Jungt.
Valstijoms, sveikino Prez.
Coolidge ir jo žmoną Uni-
versiteto svetainėje.

Be to, buvo dar keletas
prezidento Coolidge kabine-
to narių ir keletas diploma-
tų.

MUSSOLINI PASIFIKTINO AMERIKOS FILMA

Prašalino Cenzorių Komisiją

Paryžius. — Italijos dik-
tatorius Mussolini prašalino
iš vietų filmų cenzorių ko-
misiją, kuri perleidusi ro-
dyti Amerikoj padarytą
filmą "Street Angel."
Filmoje pajukiamas italų
gyvenimas ir papročiai.

LIETUVOS UNIVERSITETE BUS MOKINAMA ŽYDŲ KALBA

Kaunas. — Lietuvos val-
džia pranešė, kad greitai
laiku universitete bus įves-
ta pamokos žydų kalbos ir
istorijos.

APMETĖ TRAUKINIŲ AKMENIMIS

Vilnius. Prieš porą dienų
einanti keleivių traukinių iš
Baranavičių į Luniną, ne-
žinomi asmenys apmetė ak-
menimis išdauždami kelių
vagonų langus. Besivaidant
akmenimis sužeista 5 kelei-
viai.

DAUŽYDAMI LANGUS KO-VOJA SU UŽSIENIŲ GAMINIAIS

Varšuvos studentai šiomis
dienomis suruošė gatvės
demonstraciją prieš užsie-
nių gaminių įvežimą ir var-
tojimą Lenkijoje. Demon-
strantai išdaužė keletos di-
delių užsienių prekių krau-
tuvų langus ir šiaip pri-
trūkšmavo, visur kabindami
plakatus prieš užsienių pre-
kes.

Lietuvos Žydai Jungtinėse Valstijose Organizuojasi

LAVOS SUNAIKINTA KAIMA ATSTATYS

Catania, Sicily. — Val-
džia jau padarė planus at-
statymui sunaikinto lavos
Mascali kaimo. Naujus na-
mus statys vietose, kur Etnos
ugniakalnio išsiverži-
mas negalėtų pasiekti atei-
ty.

GRĖSIA BADAS ALBANIJUJ

Tirana, Albanija, lapk. 17
d. — Sausuma sunaikino šių
metų kukurus, kurie y-
ra svarbiausias maistas Al-
banijoje, ir šalį grėsia badas.
Per visą vasarą ir rudeni
nebuvo nė lašo lietaus ir
saulė nudegino javus.

Oficialiai gautomis žini-
mis šio lapkričio 14 dien
Washington'e Lietuvos pa-
siuntinys, p. B. K. Bala-
State Department'e pasi-
šė su Mr. Kellogg'u arbitražo
ir konsilacijos sutar-
tarp Lietuvos ir U. S. A.
P. Zadeikis,
Gen. Konsulas

TUKSTANTIS PRARADO NAMUS POTVINY

Kansas City. — Čia kil-
didelis potvynis ir užle-
šintus namų. Apie 10 as-
menų žuvo vandeny. Pada-
rė milijonus dolerių žalos.
Pietinė Kansas skaudžia-
siai paliesta.

VATIKANAS SMERKIA FAŠISTŲ ŽAISLUS DEL MERGINŲ

Rymas. — Šv. Tėvo ofi-
cialis laikraštis Osservatore
Romano savo vedamam
straipsny smarkiai smerkia
ruošiamus fašistų atletiku-
žaislus. Bet kas fašistams
jaunimo dora? Jie nepaiso
kaip tas jaunimas išaugo
bile tik ji dabar palaikyti.

ISVAIKĖ ŽYDŲ STUDEN-TUS VENGRIJOJ

Vienna, lapkričio 17 d. —
Budapesto technikos mokyk-
los ir Budapesto Universi-
teto nacionalistai studentus
susioriginavę, vėl išvaikė
visus žydų studentus iš visų
klasių. Universiteto vira-
ninkai nepajėgė numalšinti
akmenais apsiginklavusių
nacionalistų studentų ir tik
apsaugojo žydėlius nuo ak-
menų patardami nesiprie-
šinti.

New York, lapkr. 17 d. —
Čia suvažiavo iš visos Ame-
rikos žydai, gimę ir augę
Lietuvoje, suorganizavimą
Lietuvos Žydų Federaciją
Amerikoje.

Suvažiavime dalyvauja
daug įžymių Amerikos žy-
dų, kaip tai: Henry H. H.
witz, Menorah žurnalo re-
daktorius; Teisėjas William
H. Lewis iš Philadelphia;
Izrael Matz, New York
philanthropistas; prof. M.
Kaplan, Žydų Teologin-
kos Seminarijos; Edward
M. Chase iš Manchester, N.
H., kuris neseniai įsteigė
\$100,000 fondo šelpimui žy-
dų studentų Lietuvoje ir
ti. Ką toji organizacija
veiks nepasako.

Zinios iš Lietuvos

KAIP PLEČKAITININKAI VEIKIA IR GABENA SAVO LITERATŪRĄ

Policijos žiniomis, pasižy-
nėjęs Utenos ir Ežerėnų
policijos plėšikas recidyvistas
Sakalauskas rugsė-
nio mėnesį iš Lietuvos pabė-
go į Vilnių. Ten lenkų žval-
gybai pasisakė esąs politinis
lietuvių emigrantas ir dėl
eresiančio pavojaus aplėis-
ęs Lietuvą. Lenkų žvalgy-
bos, susėpus Sakalauską pi-
nigais ir apginklavus revol-
veriu "Nagan," gražino at-
gal į Lietuvą ir pavedė nu-
dėti šaulį Šiaudini. Už
nužudymą pažadėjo duo-
ti jam tarnybą valdžios iš-
laikymu.

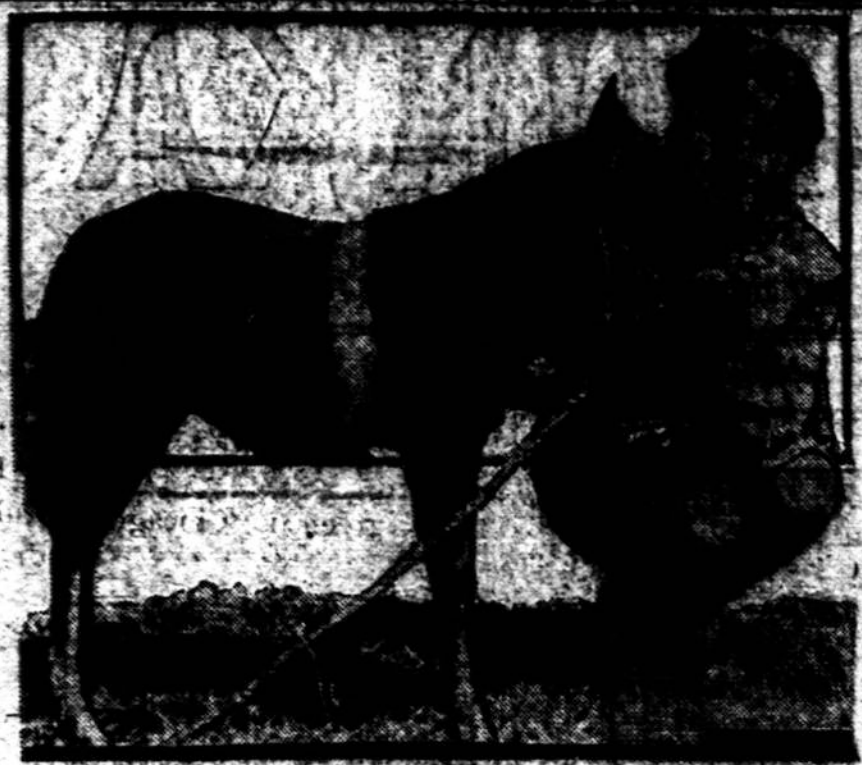
Sakalauskas tai padaryti
sutiko ir atvyko į Lietuvą.
Čia išbuvęs keleta dienų ir
pasitarė apie Šiaudinio
gyvenamąją vietą, tikslu
nepasiekęs vėl sugrįžo į Vil-
niaus kraštą. Pakeliui dar
apiplėšė vieną ūkininką pa-
vogdamas pinigų ir revolve-
rą "parabelium." Atvykęs
pas lenkų žvalgybos agen-
tus, Sakalauskas pranešė,
kad Šiaudinio nesuradęs ir
jo nužudyti negalėjęs. Tų
tarpininkaujamas Sakalaus-
kas buvo supažindintas su
Plečkaitio organizacijos vei-
kėjais Alfonsu Pumpučiu ir
Kulboku, pabėgusiais iš
Lietuvos pas Plečkaitį. Pas-
tarieji Sakalauską įkalbinė-
jo vykti į Lietuvą su orga-
nizacijos reikalais — nuneš-
ti literatūros ir laiškus. Tam

tiksliui Sakalauskas gavo ke-
lionei pinigų, skirtą litera-
tūrą, ir spalų mėn. pradžio-
je atvyko į Lietuvą.

Sakalauskui Pumpučio bu-
vo pavesta Plečkaitininkų
laikraščius "Pirmyn" ir at-
sišaukimus "Fašistų konsti-
tuacija" išplatinti Ežerėnų
apskr. Salakų, Antalieptės
ir Dusėtų valsčiuose; Ute-
nos apskrityje platinti mi-
nimą literatūrą uždraudė,
nes šis darbas dirbamas ki-
tu.

Kriminalinės policijos E-
žerėnų punkte Sakalauskas
per tardymą išpasakojo vi-
sus savo darbus, vogimus,
išdavė visus bendradarbius
ir apibūdino plečkaitininkų
darbuotę tiek, kiek jam pa-
vyko su ja susipažinti. Ryšy
su tuo iškelta vienuolika
kvotų dėl vogimų ir veda-
ma poiltinio pobūdžio kvot-
ta, į kurią įmaišytas ir vyr.
policininkas Mimėnas. Jis
jau suimtas. Dėl vogimų
kvotos sulaikyta keturiolika
žmonių, daugiausia rusų,
gyvenančių Ežerėnų apskrityje.
Jų tarpe Sakalauskas
išplatino plečkaitininkų lite-
ratūrą.

Jau anksčiau buvo paste-
bėta, kad Medeikių, Joniš-
kio v. gyventojas Al. Kala-
buckienė vaikščioja slapta
už demarklinijos ir iš ten
neša plečkaitininkų literatū-
rą, kurią Lietuvoje išsiun-
tinėdavo Antanas ir Julius
Kalabuckiai. Spalio m. 18
dieną Kalabuckienė bene-

Anna Southwick iš Danvers, Mass., su mėsainiu, pil-
nai užsugusiu, arkliu pasaulį. Šis arkliukas sveria tik 37
svarus.

kaitininkų literatūrą sulai-
šant iš Vilniaus krašto pleč-
kė pasienio policija ir iškre-
tus rado atsišaukimų "Lie-
tuviai" apie 400 egz., 22 vo-
kus laiškus su Lietuvos paš-
to ženklais, kuriuose buvo i-
dėti tokio pat turinio atsi-
šaukimai ir hektografuoti
laiškai "Brangus Brolau!"

Pasienio policijos tardo-
ma Kalabuckienė pareiškė,
kad ji gyvenanti prie pat
demarklinijos ir, nuėjus į
mišką eglų šakų, netikėtai
pateko už demarklinijos ir
ten miške surado po eglų
šakomis tuos atsišaukimus
ir laiškus, kuriuos ir pasi-
ėmus su savim. Spalio 22 d.
pil. Kalabuckienė buvo pri-
siusta į krim. policijos Uk-
mergės rajoną ir čia tardo-
ma pasisakė, kad jai atsi-
šaukimus įdavęs pil. Jonas
Šimanec, gyvenęs lenkų pu-
lėje prie demarklinijos. Gi-

rincų kaimė. Duodamas li-
teratūrą, Šimanec liepęs jai
pernešti per demarkliniją ir
atiduoti jos vyro broliui Ju-
liui Kalabuckiui, kuris kaip
sakė žinotąs ką su ja pa-
daryti. Tuo tikslu ji ir ne-
susi tą literatūrą.

Kvota dar vedama.

"Sutemas"

"MŪSŲ VILNIUS"

Kaunas. Netrukus išeis
mėnesinis Vilniui vaduoti
sąjungos organas "Mūsų
Vilnius;" redaguosianti re-
dakcinė komisija iš prof. M.
Biržiškos, prof. Z. Zemaičio
ir V. Uždavinio. Atsako-
minguoju redaktorium bū-
sias V. Uždavins. Prehu-
meratos kaina 5 litai per
metus. Organe bus rašoma
beveik tik Vilniaus ir Vil-
niui vaduoti sąjungos reika-
lais.

SALDUTISKIS. — Gra-
di, taveina čia vieta. Daug
vairių kalnėlių, apaugusių
pušimis, eglėmis, aluolais,
sermukšniais ir kitokiais
medžiais; tarp jų daug
auga užsieninių medžių;
amžinai minėtina p. Jalo-
viečio pargabentų, sodintų,
aukštų, kaip, pavyzdžiui
sakant, bukas, iverios, ru-
šies liepos, aluolai, uosiai,
terebintai ir tt. P. Jalovie-
čio rūmuose tuo tarpu yra
koplyčia ir gyvena kun. S.
Šveigėda, kurio triūsų visas
rūmas atitaisytas, nepertoli
nuo jo jau baigiama statyti
nauja bažnyčia; ačiū kun.
St. Šveigėdai, visas Saldutiš-
kis keliasi ir eina priekyn:

įvesta turgus, išplanuota
naujam miestui gatvės, i-
kurti nemaža organizacijų;
šalių, pavasarininkų ir k.;
įtaisyta susirinkimams pui-
ki salė, įkurta ir veikia 4
skyrių pradžios mokykla;
žada įsikurti čia, jei valdžia
pritar, amatų mokykla. La-
bai čia tinka poilsiui vieta:
oras sveikas, daug įvairu-
mo, nepertoli—vos keli šim-
tai metrų geležinkelio stotis,
ežerai, galima vasarą mau-
dytis; gyvenimas pigus. Čia
galėtų įsikurti puikiasias
kurortas.

KAUNAS. — Kapit. O-
kulič-Kazarinas, nuteistas 1
met. tvirtovės už nukovimą
adv. Noreikos, kaip tenka
patirti, išėina iš kariuome-
nės atsargon. Dabar jis ser-
ga ir yra padėtas karo ligo-
ninėj.

Mūsų Reikalai Amerikos Visuomenės Aktyse.

Ligoninės Pašventinimas Filmose

Sv. Kryžiaus ligoninės
pašventinimo iškilmes gra-
žiai atsiminimų palieka. Ši
mūsų istorinė diena ir spau-
doje ir filmose gražiai užre-
korduota. Milijonai ameri-
kiečių skaitė apie naują lie-
tuvų įstaigą, milijonai da-
bar savo akimis mato mūsų
ligoninę ir tūkstantines lie-
tuvų minias, susirinkusias
prie ligoninės pašventinimo
dienoje.

Pačiuose didžiausiose te-
atruose Chicagoje, apylin-
kėse ir kitur yra rodoma
Sv. Kryžiaus ligoninės pa-
šventinimo iškilmių kruta-
mieji paveikslai. Tai yra
pirmutinis atsitikimas Ame-
rikos lietuvių gyvenimo is-
torijoje. Kad ir stambių dar-
bų iki šiol nuveikdavome, a-
merikiečiai jų nepastebėda-
vo. Bet mūsų ligoninę pa-
stebėjo ir stambiai pažymė-
jo. Tuo mus, Amerikos lie-
tuvius išveda į daug plates-
nį pasaulį, pastato greta
kultūringųjų tautų.

Visur, kaip spaudoje,
taip krutuose paveiksluo-
se pažymėta, kad "Pirmo-
sios lietuvių ligoninės Ame-
rikoje" pašventinimo iškil-
mėse dalyvauja penkiasde-
šimts tūkstančių lietuvių.
Kaip neimsime, toks gražus
mūsų reikalų garsinimas
mus labai džiugina. Džiū-
gina visus tuos nenuilstan-

čius veikėjus, kurie Sv.
Kryžiaus ligoninei dirba ir
kurie aukojo. Negali būti
malonesnio dalyko, kaip
matyti, jog sunkus darbas
nenuveina niekais, bet juo y-
ra keliama tautos garbė.

Šie įvykiai turėtų būti
akstinu dar uoliau padirbė-
ti šiam kilniam tikslui ir
visiems prisidėti savo auka
prie Sv. Kryžiaus ligoninės
reikalų. Dar daugiau—šie
įvykiai turėtų pažadinti
mūsų visus apsnūdėlius prie
tautinio darbo; juos turėtų
itikinti, kad yra verta gy-
venti ir dirbti savo tautos
reikalams.

Žodelis Del Vajaus

Prie šios progos norime
tarti žodelį del vajaus rei-
kalų. Kaip matote, iki šiol
netoli septyniolikos tūkstan-
čių dol. ligoninei esame su-
rinkę. Negalima sakyti; kad
tai maža pinigų suma. Šiais
laikais tokių pinigų krūvą
surinkti nėra lengva. Bet
toli gražu tos sumos dar
neužtenka. Noroms, ar ne-
noroms esame verčiami va-
jų varyti toliau ir prašyti,
kad visi, kas tik gali dides-
nę, ar mažesnę auką prisidė-
tų prie tos įstaigos įkūri-
mo, kuri, dar savo veikimo
nepradėjus, jau kelia lietu-
vių vardą.

Į talką!

Svento Kryžiaus

Ligoninės Fondas

2423 W. Marquette Road.
Chicago, Illinois.

Kokios Priežastys Trukdo Mums Kultūrinę Pažangą?

Referatas skaitytas spalio
21, 1928 A. L. R. K. Fel-
skiaus susirinkime, Cam-
bridge, Mass.

S. Bugnaitis

Mums visiems yra aišku
ir gerai žinoma, kad pasta-
raisiais laikais mūsų ameri-
kiečių lietuvių organizacinis
veikimas tarytum šlubuoja.
Ar mes paimeime vieną ar
kita organizaciją, kiekvie-
noje mes pastebėsime koki-
tai narių tarpe atbukimą,
apsideidimą, tingėjimą lan-
kyt. susirinkimus ir abelą
nepaisymą savo draugijos
gerovės. Jeigu kurios nors
organizacijos nariai ir susi-
eina skaitlingiaus ir susirin-
kimą, tai ir ten pastebėsime
nesutaiką, ginčus, kurie daž-
nai kyla visai dėl mažmožių.
Tie ginčai veda prie susipy-
kimų, o kur pradeda kilti
susipykimai, tenai organiza-
tyvis darbas nebegali būti
pasekmingas.

Kaip tą viską išaiškinti?
Tai būtų galima trumpai
atsakyti, jog mums lietu-
viams stoka kultūringumo.
Bet tokis trumpas pasaky-
mas gal ne visiems būtų aiš-
kus ir gerai suprantamas.
Tad manau gal bus nepro-
šali šį klausimą plačiau pa-
diskutuoti ir geriau su juo
susipažinti. Būtent: kas
tai yra kultūringumas, kaip
prie jo eiti ir kokios prie-

žastys mus prie to neprilei-
džia?

Pirmiausia, kas tai yra
kultūringumas ir kaip jį
suprasti? Kultūringumas
tai yra žymė, kuri paeina
nuo kultūros. Gi patsai žo-
dis kultūra reiškia veiksmą,
arba darbą, per kurį iš ža-
lios, neapdirbtos medžiagos
padaroma koki nors gražų,
naudingą daiktą, su kuriuo-
mi mes galime ką nors gero
atlikti. Sakysime mes turi-
me šmotą geležies, su ku-
riuomi mes nieko negalime
daryti. Bet mes tą šmotą
geležies paduodame kalviui,
kuris padaro iš jo kirvi,
su kuriuomi mes galime
kirsti malkas, arba koki ki-
tą darbą atlikti. Arba pa-
vyzdin mes turime didelę,
storą medžio kaladę, kuri
drybo kur nors pamesta
patvoryje ant kiemo ir iš
jos nėra jokios naudos. Bet
mes iš tos kaladės padarome
lentas: stalius tas lentas
nuobliuoja, nudašina ir pa-
daro iš jų stalą, prie kurio
mes sėdėdami valgome pie-
tus, rašome laiškus, ar ką ki-
tą darome. Tas veiksmas,
arba darbas, pas kurį iš
prastos, negražios kaladės,
stojos gražus, naudingas sta-
las ir galima pavadinti
kultūros darbas. Gi stalo
gražumas ir jo išvaizda, tai
kultūros žymės.

Kaip ir koku būdu kul-
tūra veikia į žmogų ir ko-
kias ji palieka to veiksmo
žymes? Kad sužinoti, kaip
kultūra veikia į žmogų, mes
pirma turime pažinti žymes,
arba ženklus, kurie parodo,
kurs žmogus yra kultūrin-
gas ir kurs yra nekultūrin-
gas. Kokie yra kultūringu-
mo ir nekultūringumo žen-
klai? Nekultūringas žmogus
yra tas, kurs mano, kad jis
labai daug žino ir jeigu kas
jam padaro kokią pastabą,
arba nurodo kokią jo klai-
dą, tai jis tuoj užsigamia
ir supyksta. Tokie žmonės
labai nemėgsta kritikos, bet
užtad mėgsta kitus kritikuoti
ir savo padarytas klaidas
kitiems priminti. Jų būdas
dažnai būna šiurkštus, ne-
malonus. Jie mėgsta kitus
užgaulioti, pajaukti, o jeigu
juos kas užgana, tai viso-
mis pajūgomis ginasi. Jei-
gu nepajūgia savęs apginti
argumentais ir įrodyti, kad
jį puseje tiesa, tai tą bando
atlikti koliojimosi, arba net
kurmšios pagelba. Tokie
žmonės dažnai draugijos
dėl mažmožių sukelia gin-
čus, barmius ir tokiu būdu
ardo organizacijoj vienybę
ir sątaiką. Jeigu kurioje
draugijoje tokių žmonių yra
daug, tai toji draugija ne-
gali pasekmingai veikti.

Kultūringas žmogus yra

tas, kurs nesibijo kritikos,
bet ją priima su dėkingumu.
Savo padarytas klaidas, ar
tai kalboje, ar veikime ne-
bando primest kitam. Kul-
tūringi žmonės paprastai su-
sirinkimuose daug nekalba;
jeigu kalba, tai kalba tik ta-
da, kada mato būtiną reika-
lą. Jie savo mintis gerai
sutvarko ir kalba su atsar-
gumu, kad kas neliktų už-
gantas. Jeigu jų mintys
būna nesuprastos ir nepri-
dėtos, tai už tai nepyksta ir
nešikarsčiuoja, kad būtinai
ant savo pastatyti. Ko dau-
giaus kuri draugija turi kul-
tūringų žmonių, to geresnė
joje yra tvarka ir jos veiki-
mas yra kur kas pasekmin-
gesnis. Tai tokios maž daug
yra kultūringumo žymės, ar-
ba ženklai.

Kaip ir koku būdu tas
kultūringumo žymes įgyti ir
jos paveldėti ir savo būdą?
Kultūringesni žmogus gali
tapti lankydamas bažny-
čią, klausydamas pamokslų,
prakalbų, skaitant geras
knygas ir laikraščius, daly-
vaudamas draugijoje ir ap-
siūdamas atlikti koki nors
darbą draugijos labui. Gal
kas pasakysite, kad yra
žmonių, kurie jau net ir pa-
sine belankydami bažnyčią,
skaito taipgi laikraščius,
prisklause ir prie draugijų,
o tačiau kultūringumo pas-
juos mažai ir dažnai pasiro-
do esą storžieviais. Čia tai
jau yra tikros priežastys,
arba kliūtys, kurios giūdi
pačiame žmoguje ir jos kai-
po kokią akmeninę sieną už-
blokuoja žmogui kelią prie

kultūringumo.

Tad kokios gi yra tos
priežastys ir kliūtys, kurios
trukdo mums kultūrinę pa-
žangą? Pirmą priežastį,
kuri trukdo mums kultūrinę
pažangą yra tai, ką vaila
puikybė, išdidumas, dėl ku-
rios ne vienas bevelina
geriaus tupėti tamsioje, ne-
žinystės lindynėje, negu kad
išieiti į šviešę ir pamatyti
kas aplink jį dedas. Pavyz-
din: apie koki dešimtmetį
atgal man gyvenant vieno-
je vietoje, kur nebuvo jokio
lietuvių inteligento, kurs bū-
tų galėjęs vadovauti ir teik-
ti patarimų, bet visi be-
moksčiai darbininkai. Ta-
čiau turėjome vieną kitą
draugiją; jaunimas turėjom
vytių kuopą ir neblogai vei-
kėm. Syki kažkas pakėlė
mintį, kad įsteigt vakarinę
mokyklą ir pasimokyti lietu-
vių kalbos taisyklių. Ka-
dangi toji vieta buvo toli
nuo lietuvių centro ir gerą
mokytoją pasikviesti netu-
rėjome pakankamai lėšų, tai
mes įsigijome lietuvių kal-
bos gramatikas, išsirinko-
me iš savo tarpo vieną,
kurs geriaus skaito lietuviš-
kai ir pastatėme jį mokyto-
ju. Mes paliepėme jam, kad
jis skaitytų ir aiškintų
mums lietuvių kalbos tai-
sykles taip, kaip parašyta
gramatikoje, o mes susėdė-
rėme. Po kelių mėnesių
visi, kurie lankė tą mūsų
"mokyklą" pramoko tai-
sykliškai rašyti. Gi buvo ir
tokių, kurie juokėsi iš mu-
sų. Jiems mūsų mokykla
atrodė perprasta, mokytojas

perkivailas. Jų puikybė bei
išdidumas nepavelino su
mumis mokintis ir jie pasi-
liko nežinliais lietuvių kal-
bos taisyklių. Beje girdė-
jau syki mūsų klebonas gar-
siau, jog vienas Harvardo
universiteto studentas lietu-
vis siūlėsi mokytojauti va-
karaš. Bet gi rodos nieko
iš to neišėjo, nes nepasirodė
nei vieno, kurs būtų norė-
jęs mokintis. Tačiau kuon-
net draugijoms prisieina
rinkti valdybą, tai sunku y-
ra gauti žmogų, kurs galėtų
žmoniškoje tvarkoje vesti
draugijos knygas. Jeigu ka-
da patenki knygų peržiūrė-
jimo komisijon ir pamatai,
kad knygos nėra vedamos
sistematikoje tvarkoje ir
jeigu bandai patarti ar ne-
būtų galima knygas geriaus
sutvarkyti, tai žiūrėk rašti-
ninkas ir kiti komiteto na-
riai jau ir raukia kaktą.
"Aha! Tai jau mus nori mo-
kinti!" Tai jeigu nenori su-
kelti prieš savę pikto, esi
priverstas prieš savo supra-
timą pasakyti: viskas gerai,
tvarkoje. Tas viskas paro-
do, jog pas mus per daug y-
ra pasipūtimo ir puikybės.
Ta puikybė trukdo mums
kultūrinę pažangą ir neduo-
da mums tinkamai susitvar-
kyti.

Antra priežastis, kuri
trukdo mums kultūrinę pa-
žangą yra pavydas. Dar
man vaiku esant ir lankant
mokyklą Lietuvoje, teko
skaityt tokią apyskaitę
apie arklių ir briedžių
suradimą. Briedis surado
je gražią žolimą lan-

ką, ant kurios jie abu
eidavo pasiganyti. Nors
jiem abiem žolės toje lan-
koje buvo pakankamai, bet
laikui bėgant arklys pradė-
jo briedžiui tos lankos pa-
vydėt ir jis sumanė briedį
iš tenai išvaryti. Negalėda-
mas patsai nieko briedžiui
padaryti, arklys sumanė pa-
sikviesti į talką žmogų ir
nuėjo pas jį prašyti pagel-
bos. Žmogus sutiko arkliui
pagelbėti, tik su ta išlyga,
jeigu jis leisis uždėti sau
brizgylą, kamanas ir balaų,
nes girdi žmogus sako arkli-
niui: "Jeigu mudu taip sau
be nieko eisime prieš brie-
dį, tai jis mūsų nebijos; bet
jeigu aš tau užsėsiu ant nu-
garos, tai briedis nematęs
tokie reginio tikrai išsisgas
ir palikęs lanką nubėgs ir
daugiau į ją nebegrįš.
Arklys sutiko. Tada žmo-
gus pažabojo, abalnojo ar-
klį ir užsėdęs ant jo nuvijo
briedį toli į girią, bet už tai
arklys turėjo pasilikti amž-
nu žmogaus vergu, o briedis
sau laisvas po girią vaikšti-
nėja. Tai matote prie ko
veda pavydas. Pavydas stu-
mia mus vergijon. Ne kas
kitas, kaip pavydas suskal-
dė Lietuvos visuomenę
daug partijų, kurios pavy-
dėdamos viena kitai valdy-
mo atkakliai viena prieš ki-
tą kovojo, o šaliai ir tautai
jokios naudos nepadarė.
Kiek truko, kad valstiečiai-
liaudininkai, kuriems buvo
pasisekę pagrobti savo ran-
kosna valdžią, bet matyda-
mi neįstengsį šalį valdyti,
o pavydėdami, kad valdžia

SVEIKATA-BRANGUS TURTAS

VABZDŽIAI—LIGŲ PLATINTOJAI

Atsitinka, kad toj vietoj, kur ar uodas įkando, išsoka pumpurai, kartais išsoka, išauga skauduliai, nuo kurių kai kam ir mirti tenka. Bet daugiau yra atsitimų, kur nepastebėtas vabzdys užkrėtėjas; sako, susirgo nei iš šio, nei iš to. O čia tikrai yra patarnavęs kuris nors mūsų vabzdžių: musė, uodas, blusa, utėlė, blakė ir kt. Musė belakiodama randa kur pas žmogų ar gyvulį pūvančią žaidą: čia nuo jos ir atsigitu surinku: ji lenda, čiulpia pūlėtas vietas, susivelia pati pūliuose. Pažiūrėkit per padidinamosius stiklus į jos apaugusias gauruotas, kijas ir kūną, tai suprasit, kaip ji gali susivelti. Ir susivėlusį pilulais, ji įkanda sveikam žmogui ir užkrečia jo kraują. Toj vietoj ir išauga skauduliai.

Žmonės, kurie turi įvairius skaudulius, negalvoja, kad jie gali užkrėsti kitus, nors atrodo, kad tie skauduliai betarpiai nelimpa. Bet išmesdami nuo skaudulių raišius, kur gali prieiti musės, sudaro kitiems didžiausį pavojų per vabzdžius.

Tuo būdu įvyksta užkrečiamos ligos pernešimas nuo sergančio žmogaus, ant svei-

ko. Jeigu musė, uodas, blusa ar utėlė įkanda sergančiam užkrečiamajai ligai, tai ir pats vabzdys užsikrečia tos ligos bakterijomis. Jis įkandamas sveikam žmogui, leidžia tos ar kitos ligos bakterijų į kraują. Tos bakterijos sveiko žmogaus kraujuje, smarkiai veisiasi, daugėja ir kartais per valandą užnuodija visą kraują. Tuomet pakyla pas žmogų karštis, jis nusilpnėja ir dažnai miršta. Čia sunku pastebėti ligos pradžia, ir žmogus nebespėja su ja laiku kovoti. Tokiu būdu dažniausiai bauriausios ligos smarkiai išsiplatinia ir nuvaro kapuosa daugybę žmonių.

Tarpe tų ligų žinomos, kuriomis užkrečia vabzdžiai, yra: inosis, šiltinė, cholera, tuberkulozas, raupai, mazaras ir visoki skauduliai bei pūliavimai.

Žinome, kad arklys inosėmis gali sirgti keletą metų, bet žmogus joms užsikrėtęs tikrai per porą savaičių į kapus nueis. Čia nėra kol kas jokios pagalbos, o sergančių įnosėms gyvulių labai dažnai užtinkame. Tuo tarpu musės ir uodai gyvulius apspitę kandžioja ir nuo jų pasitraukę, žmogų apstoja. Tada gali ir žmogus užsikrėsti.

Kitoms ligoms betarpiai užsikrėtus šiltinių bakterijų,

Šis yra visas metalo Sikorsky amfibinis orlaivis, pėsenai Walgreen iš Chicago nupirktas ir jam pristatytas.

žmogus nuo žmogaus retai užsikrečia. Reikia, kad tos ligos bakterijos patektų stačiai į kito žmogaus vidurį. Net patekę jos viduriuosa su valgymais ar gėrimais neišlaiko ir žūva. Pav. yra Afrikoje musė eocė. Ji, jau pastebėta, savo įkandimu užkrečia miego ligą, nuo kurios tenka numirti.

Panašiai yra ir su mums žinoma malarija. Šiaip ta liga betarpiai žmogus nuo žmogaus neužsikrečia; ja užkrečia įvairūs uodai. Uodas įkandamas sergantį malariją užsikrečia tos ligos bakterijomis. Jos net uodo kūne pasidaugina ir iš ten su seilėmis patenka į žmogaus kraują, uodui įkandus. Uodas gali užkrėsti net po 10 dienų, kai jis nuo ligonio pats užsikrėtė.

Utėlė taip pat yra bauriausių ligų platintoja. Ji dažniausiai užkrečia beriamoms ir grįžtamoms šiltinėms. Utėlės su blakėmis yra vieninteliai tų ligų žmonių tarpe platintojai. Utėlė

joms gali per kelius mėnesius užkrėsti sveiką žmogų, jam įkandama, nes bakterijos utėlėje netik užsilaiko, bet dar padaugėja. O kiek daug progos mums jų prisirinkti, kur tik daug žmonių susikemša: vagonuose, susirinkimuose, prekyvietėse ir k.

Tai pat ir blusos neatsilieka ligų platinime. Ypač bauri yra žiurkių blusa, kuri užkrečia maru. Yra pastebėta, kad prieš marą pirma pradeda dvesti žiurkės, o vėliau sirgti ir miršti žmonės. Ir tiesą žmonės sako, kad kai daugėja pelės, tai artinas ligos. Blusos apleidžia nudvėsius pelės ir persikrausto į sveikasias ir žmogų ir juos užkrečia. Maro bacilos išbūna blusoje 33 dienas. Todėl ši liga baisi. Seniau maras nušludavo didžiausius žemės plotus, nepalikdamas nė vieno gyventojų. Visas išsigelbėjimas buvo bėgti kur į girias, ir negyvenamas vietas ir ten sau iš naujo gyvenimą tvarkyti.

Trumpai pažvelgę į mūsų

sų priešus, kad jei jų nebūtų, tai ir daugelio baisiausių žmonių ligų nežinotume. Mes turime paskelbti tų ligų platintojams, vabzdžiams, grieščiausia kovą. Kovą turime pradėti netiek nuo jų, kiek nuo trukdymo jiems daugintis.

Musė veisiasi visokiose mėšlų krūvose, išmatose, šiukšlynuose, pūvančiuose valgiuose ir kt. Tą viską reikia naikinti arba saugoti. Uodai veisiasi ramiuose, stovinčiuose vandenyse, kūdrose, purvynuose ir tt. Visus juos reik apsaugoti ar įleidžiant žuvis ar nusausinant. Utėlės, blusos ir blakės veisiasi ten, kur viešpatuoja apsilaidimas. Taigi kovą su ligų platintojais pradėkim nuo švaros palaikymo. Tuomet nebus kur jiems veistis. Švara ir tvarka visur ir visame yra pirmas didelis žingsnis prieš išsigelbėjimo ir apsaugojimo nuo įvairiausių nematomų nelaimių.

M. M.

Statistinių žinių rinkimas

BENDROS ŽINIOS

Vakarų Rajonas

Springfield, Ill. Gauta užpildyta parapijos anketa iš didž. gerb. kleb. kun. S. Yunker.

Rockford, Ill. Gauta iš p. J. Zubeno šv. Petro ir Povilo drjos užpildyta anketa.

Pittsburgh'o Rajonas

Pittsburgh, Pa. Gauta iš p. J. Tamkevičiaus "S. Z. R." Pittsburgho Rajono Komisijos nario:

1. Šeimynų sąrašas nuo 29 gatvių Becks-Run viso: šeimynų — 110 kauniečių, 203 suvalkiečių, 25 vilniečių—338 šeimynos; singelių — 57, viso ypatų — 1466, namus turi — 164, auto — 27, high school—77, business kursas—1, college—9. Namų vertė siekia \$1,211,700.00.

2. Profesionalų anketos: J. Veberio, M. D. ir dentisto p. J. Dugano.

Centralinės Draugijos

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Per-centrą gauta užpildytos anketos iš 24 kuopų. Išvardyta organe.

Susivienijimo Liet. Rymo Katalikų Amer. 177—Waukegan, Ill. užpildyta p. J. Raitos, 202—Chicago, Ill. p. D. Bendoriaus, 73—Hudson, Pa. — p. P. Marčiukonio, 67—Racine, Wis.—B. Vaiskaus.

Amer. Liet. Rymo Katalikų Moterų Sąjungos. 16 kuopa—

Lawrence, Mass. p-lės B. Ivaskintės, 13 So. Boston, Mass. — p-nios B. Mičiūnienės, 63—N. Abington, Mass. — p-lės O. Perekšlytės.

Darbininkų Sąjungos.

Detroit, Mich. užpildyta p. J. Neinio ir V. Ramanausko, 36—New Britain, Conn.—p-nios B. Mičiūnienės, 63—Racine, Wis. p. B. Vaiskaus.

Visiems nuoširdžiai pasitaravusiems tariau kuo širdingiausia ačiū.

Kun. S. Draugelis

Knygos "Amerikos Lietuviai" Leidėjų Komiteto Pirmininkas.

L. D. S. CENTRO VALDYBA

Kun. K. Urbonavičius, Dv. Vadas, 50 W. Sixth St., South Boston, Mass.

VI. Paulauskas, Pirmininkas, 19 Davidson St., Lowell, Mass.

P. Zdankus, Vice-Pirmininkas, 1297 W. 15th Ave., Gary, Ind.

A. F. Kneizys, Sekretorius, 366 W. Broadway, South Boston, Mass.

A. Vaisauskas, Iždininkas, 371 Portland St., Cambridge, Mass.

Kontrolės Komisija

J. Smilgis, J. Glavickas ir R. Aniorius.

Literatinė Komisija

Kun. V. K. Taškūnas, Kun. K. Urbonavičius, K. J. Krusinskas, Kun. J. Svagždys, J. M. Vieraits.

Atstovas į A. L. R. K. Federacijos Tarybą A. O. Avizinis.

atgal netektų krikščionims demokratams — buvo besirengią parduoti Lietuvą lenkų veigijon. Tik ačiū Lietuvos karininkų budrumui ir sumanumui, tapo be krūvinų aukų prašalinti iš valdžios. Tačiau mes dar nežinome prie ko prives Lietuvą ir dabartiniai jos diktatoriai, kurie taipgi pasirodo nesvietiškai pavydūs ir nenori nieko daugiaus prileist prie šalies valdymo. Jeigu Lietuva kad netektų nepriklausomybės ir liktų kieno nors politinė, ar ekonominė vergė, tai būtų kaltas ne kas kitas, kaip tik pavydas, kuris neduoda Lietuvos žmonėms susieiti vienybės ir veikti bendrai savo tautos ir valstybės naudai. Pavydo nestoka ir pas mus amerikiečius lietuvius. Jis ypatingai apsirėškia organizaciniame veikime. Kadangi mes tų organizacijų turime net ir per daug ir kadangi kiekviena norėtų šį veikti, ar tai dailės ar apšvietos srityje, tai tuoj pastebėsi, kad kam nors jau ir nepatinka ir tą veikimą boikotuoja. Tas boikotas paeina ne nuo ko kito, kaip tik nuo pavydo. Kodėl jie veikia, o ne mes. Jeigu mes negalime, ar nenorime nieko veikti, tai neduokim ir kitiems. Jeigu kuri draugija ar kuopa ką gero veikia, tai kam jai pavydėt? Tegul sau veikia; padėkim dar jai. Kokia bus mums iš to nauda, jeigu pavydėsime? Tai pati nelaimė yra ir su vadovavimu. Jeigu tas ar ki-

tas asmuo vadovauja tam ar kitam darbui, o ne aš, tai jau ir nepagelbėsiu, nors ir galėčiau kokią nors darbo dalį atlikti. Taipgi ir asmenys, kuriems pasiseka prasiimuš priekyn ir užimt viename ar kitame darbe vadovaujamą rolę irgi dažnai pasirodo, tokie pavydūs, kad visų nuveiktų darbų ar tai draugijoje, ar parapijoje garbė tektų tik jiems vienim, o kitiems nei trupinėlio. Tokie asmenys, kurie parodo tiek daug pretenzijų prie vadovavimo, lig kad patsai Dievulis juos tam tyčia tik ir būtų sutvėręs, kaip tik tuomi pasirodo, kad jie netinka būti vadais ir lieka greit išstumti iš vadovaujamos rolės. Bet jų užsispyrimas ir noras vadovauti dažnai organizacijoje nupuldo ūpą, pagadinavimą, padaro nuostolių ir tuomi pat sutrukdė kultūrinę organizacijos vystimosi. Tai vis ženklai nekultūringumo, kurie paeina iš pavydo.

Trečia ir turbūt bene pati svarbiausia priežastis, kuri trukdo mums kultūrinę pažangą ir laiko mus tarytum supančiojus kokiais geležiniais pančiais, nebeleidžia mums iš vietos pakrūti tai yra godumas. Kolai mes dar nebuvo prasišlyvenę, mes nebuvo ir taip godūs. Nesigailėdavom išleisti vieną kitą kvoterį, nuieiti ant vienos, ar kitos draugijos rengiamo vakaro ir tuomi paremt savo tautos daile ir meną. Lengviaus

būdavo ir laikraštį bile kam užrašyti, ar knygutę parduoti. Bet pabandyk dabartį padaryti. Net ir tie, kurie dar priklauso prie idėjų organizacijų, kurios leidžia laikraščius, net kiekvienam susirinkime išgirsi raštininkus aimanuojant, jog nariai nesimoka mėnesinių. Vieno už tiek ir tiek mėnesių nemokėta; kito už ištisus metus nemokėta. Jeigu raštininkas pagrasina su laikyti laikraštį, tai užpykta, meta organizaciją; prieš visus ją peikia, o su skola nesirūpina atsisteisti. Tie žmonės turbūt mano, kad laikraštis atspausdinti nieko nekainuoja, kad jis kur nors ant bušių, medžių auga, tik pasiėmęs sau už dyką skaityk ir niekam neišlab ryt nesakyk.

Tas pat yra ir su parapijine mokykla. Jeigu tie tėvai neleistų savo parapijinę mokyklą, kurie nestengia užsimokėti mėnesinių mokesčių, tai būtų kitas klausimas. Bet kuomet tie neleidžia, kurie gali užsimokėti, tai to niekaip kitaip negalima suprasti, kaip tik neįsimintinas godumas. Turbūt tie tėvai mano, kad jie sutauptų ir paliks savo vaikams daugiau pinigų, tad jų vaikai bus laimingesni, jie juos labiau mylės ir bus jiems už tai dėkingi. Tai būtų didelė klaida. Čia man prisimena viena pasakaitė, kuri man teko skaityti rusų kalboje, dar Lietuvoje einant į mokyklą.

Buvo vienas turtingas

pirklys, kuris turėjo du sūnus. Dėl kaž kokios priežasties jis vieną sūnų labai mylėjo, o kito nekenė. Tą sūnų neapykantą jis laikė paslaptį ir tas jo sūnus nežinojo, jog jis yra savo tėvo nekenčiamas. Syki tas pirklys išnetytų išsitarė savo pačiai, kad jis visą turimą paliksis savo mylimam sūnui, o kitam neduosias nei skatiko. Jo moteris, kuriai jos abu vaikai buvo lygiai meilūs, tokiu savo vyro neteisingu nuosprendžiu užsigavo ir labai susirūpino. Nors ji bandė jį visai perkalbėti, bet visos jos pastangos nuėjo niekais. Nebežinodama ką daryti ji nuėjo pas vieną savo draugą pasiklausti patarimo. Jos draugas patarė jai nieko nedarant pranešti apie tai savo sūnui, kad jam nieko nuo tėvo neteks. Ką ji ir padarė. Jos sūnus sužinojęs apie tokį savo tėvo nuosprendį, tuoj nieko nelaukęs paliko savo tėvo namus ir išėjo į pasaulį. Susiradęs sau tarnystę ir užsidirbęs šiek tiek pinigų, pradėjo mokintis įvairių mokslų ir amatų. Prasilavinęs gavo geresnį, kupninesnį darbą ir užsidirbęs daugiau pinigų pradėjo pirkliauti. Pirklyba jam gerai sekėsi ir neilgai trukus jis pasidarė tiek pinigų, kad jis buvo net turtingesnis už savo tėvą. Po kelių metų jo tėvas jausdamas persenas užsiminti pirklybą, pavadė visą savo turimą ir biznį savo mylimam sūnui, kurį jis taip mylėjo, kad net neleidė jokion mo-

kyklon, kad savo mylimą sūnelį neįgauti mokslo. Jis manė, kad jo turtų yra taip daug, kad jo sūnus galės sau gražiai ir laimingai gyventi ir be jokio mokslo. Sūnus paėmęs savo rankosna tėvo turtus pradėjo lėbaut, išdykau. Gi tėvas matydamas savo mylimą sūnų neprotantį elgiantis, bandė jį pabarti, bet tas užpykęs dar tėvus apmušė ir išvarė juos iš namų. Tėvai neturėdami kur pasidėti pradėjo teirautis ir ieškoti savo kito sūnaus ir suradę gavo pas jį prieglaudą. Gi mylimasis sūnus pralėbavęs tėvo turtus pradėjo vogt, plėšiot, už ką pateko į kalėjimą, kuriame ir užbaigė savo gyvenimo dienas. Iš to aprašymo kiekvienam gali būti aišku ir gerai suprastama, kad tamsiam, neišauklėtam žmogui palikti turtai naudos neatneša. Jeigu žmogus turės mokslo ir bus gerai išauklėtas, tai jis ir patsai sugebės turto įsigyti. Šitokių atsitikimų reikia ieškoti apysakose. Tokių pavyzdžių pilnas kasdieninis gyvenimas. Man prisimena vienas pavyzdys, kuris tapo matyti, savo akyse. Mano gimtinėje parapijoje Lietuvoje buvo vienas ūkininkas, kuris buvo taip godus, kad vaikščiodavo net apskuręs, nedavtinges. Net šventadieniais pasilėpęs kur nors darydavo krepšius, kuriuos vedavo į turgų parduoti, kad tik daugiaus pinigų surinktų. Berods jam pasisekė pralobti ir jis buvo žinomas,

kaipo turtingiausias ūkininkas visoje parapijoje. Bet kas iš to? Kuomet jis mirė, berods paliko daug pinigų, bet jo vaikai pasidalinę pinigų pradėjo girtuokliauti. Vienas bevažiudamas namon girtas iš miestelio užsidedė nuo degtinės ir buvo rastas vežime negyvas sustingęs. Kitas begirtuokliaudamas gavo gerklės vėžį ir be laiko turėjo skirtis su pasauliu. Visos tėvo pastangos surinkti turtus, kad paskui vaikai galėtų sau laimingai be vargo gyventi nuėjo niekais. Jeigu jis būtų leidęs savo vaikus į mokslo ir davęs jiems tinkamą išauklėjimą, tai jie be abejonės būtų likę naudingais tautai ir visuomenei žmonėmis. Gi būdami tamsūs jie nežinojo ką su tėvo paliktais pinigais daryti, aparti, kad prisigert ir išdykau. Tai matote, kad su dideliu godumu surinkti turtai niekam naudos neatneša. Todėl tėvai, kurie dėl godumo ant pinigų neduoda savo vaikams tinkamo krikščioniško išauklėjimo labai apsigauja. Jie tuomi trukdo krikščioniškosios kultūros pažangą ir nesąmoningai priešinasi jos idealams.

Šios visos priežastys, kurias tamistoms čionai nurodžiau yra didžiausios kultūros pažangos trukdytojos. Tad jeigu norime padaryti šokią tokią kultūrinę pažangą, jeigu nenorime lig kokios neapdirbtos geležies šmofas surūdyti, arba lig kokios netašytos medžio kaladės pamesta patvoryje supūti,

jei norime atsistoti sau priederamoje, garbinčioje vietoje, jei eile kitų kultūringų tautų, tai būtinai turime tas kliūtis, kurios trukdo mums kultūrinę pažangą pergalėti, tas priežastis prašalinti. Jos nebus taip sunku nugalėti, jeigu mes tik pradėsime rimtai protaut, mąstyti, kad puikiybė, pavydas ir godumas visgi mums jokios naudos neatneša, o tik blėdi daro. Kad jos lig kokios rūdys gadina mūsų širdis ir vrotus ir perstatu mums aki vaizdą, kultūros lig kokiomis netašytomis kaladėmis, tai sakau, jeigu mes tik pradėsime protaut, tai mes nei nepajusime, kaip tos ydos išnyks iš mūsų protų ir širdžių. Tasai mąstymas, protavimas, toji kova su ydomis ir pergalė ant jų, tai ir bus tas kultūros veiksmas, arba darbas, kuris paliks ant mūsų proto ir širdies gražiausias kultūringumo žymes. Tad baigdamas ir raginu visus stoti į kovą su tomis priežastimis, kurios trukdo mums kultūrinę pažangą. Jeigu mes patys kovosime su tomis priežastimis ir kviesime savo draugus ir pažįstamus prie to prisidėti, tai galime būti tikri, jog mūsų darbas nepasiliks be vaisių. Jeigu ką vegerai pasakiau, tai tamistų pareiga yra mano klaidas nurodyti. Jeigu pripažįstate, jog tiesą pareiškiau, tad teiksitės jos nepaniekinti, bet malonėkite ją priimti ir savo širdis ir protus, ir paskui jos sekti.

Technikos Stebuklai Dabar Senovėje

Tekni ir automatai senovėje padėjo žilose senovėje. Romoje. Plato budintysis visa tai dabar yra įprasta laikrodys. Perkūnų garsai, žūreči kaip ir i moderniuose laikrodžiuose. Jau Pateidoniaus kuno judėjimas raišas.

Dr. E. Huber katalikų vokiečių laikraštis ("Germania") paduoda labai įdomių smulkmenų apie žilose senovės tikrai nuostabių technikos pabūklus, kurie anais senovės laikais buvo laikomi kaip ir koki stebuklai.

Technika dabar yra daugelio laikoma kaip naujųjų amžių kultūros padaras. Tačiau iš tikrųjų taip nėra galima pasakyti.

Senuosiuose laikuose žmonės, reikia pasakyti, turėjo labai didelį pasilgimą ir prisirišimą prie sielos gyvenimo. Todėl ir nenuostabi, kad anais laikais medžiaginiai turtai žmonių nebevaliojo ir su bet kuria viena vieta jokiais ryšiais nesurisdavo. Jie turto prie savęs turėdavo tik tai, kiek galima būdavo nuolatos keliant ir bastantis su savimi lengvai pasiimti.

Neturėdami anų laikų žmonės jokių rūpesčių ir jokių galvosūkių nei dėl turto ir nei dėl vienos gyvenamos vietos, jie savo mintyse beveik vien tik ir nagrinėdavo įvairiausius mechanizmus ir paminiausios konstrukcijas.

Laikrodžio idėja kilo mintyse jau senovės žmonių, o vis dėlto pats laikrodžio išradimas yra laikomas naujųjų laikų padaru.

Labai skiriasi mūsų dienų mokslas nuo senųjų laiko ir viduramžių "paslaptinių išradimų", kuriuos išrasdavo "juodojo meno" darbininkai gana atsitiktinai, pripuolamai, dažnai nei patys nežinodami kaip išradė. Apie tai yra labai įdomu ir mums visiems žinoti.

Genialus pranciškonų vienuolis Roger Baco sukonstruktavo garlaivio motoro idėją. Dominikonų ordono viršininkas Albertas Magnus savo ceļėje pastatė automata — žmogų, kurio išradėjas buvo sapne pasveikintas paslaptinio dvasios balsas. Lygiai tas pat atsitiko ir su abiem renesanso laikų Edisonais: Galilejumi ir Leonardo da Vinci.

Reikia nemažai pažengti i viduramžių laikus, kol laikrodžio idėja vėl sugalvota ir kol ją realizavo gyvenime jau kaip "naują išradimą."

Tasai laikotarpis, — kuris savo pradžia siekia dar prieš Kristų, kai tik atsirado žmonijos kultūra ir baigiant jau laikais po Kristaus, maždaug tasai laikotarpis, apima 600 metų, — išsiskiria iš kitų laikotarpių ir technikos ir išradimų istorijoje jis dar nėra kaip reikiant pažymėtas.

Girdėdami pasakojimus apie Ikarą ir jo lėktuvo išradimą, turime pripažinti, kad tai yra pirmas išradimas aviacijos istorijoje. Ir taip jau labai daugelis technikos pabūklų buvo sugalvota ir pažinta net

senovės laikais, o tik raiš mokslas ir išsivysmas padėjo išsivystyti. Tačiau senovėje mokslas ir išsivysmas padėjo išsivystyti. Tačiau senovėje mokslas ir išsivysmas padėjo išsivystyti.

Niekas negalės užtikrinti, kad naujieji laikai nepažįstų prisidėti prie tiesiog stebėtinų pažangos technikos ir tyje. Bet visa tai dar, ne reikią, kad senovėje jau būtų nieko ir neišradė.

Dabar mums bus nuostabu girdėti, kad senovėje žmonės kėlimas matuoti jau vartojo tam tikrą matą — taksi drošką. Bet taip iš tikrųjų jau tada ir buvo. Dėl šio išradimo žinys Bitrev rašo taip: "Šiuo metu — taksi droška galima buvo išmatuoti be jokio sunkumo ilgiausią toli, visai ne vartojant tam tikslui nei jokios grandinės ir nei jokios karties. Įsisėdus i drošką (vežimą) galima buvo apskaičiuoti kelio ilgį ratų apsisukimų skaičiumi."

Gautų ratų apsisukimo rezultatai reikėdavo padalinti iš tam tikro skaičiaus ir tik vėliau — vėl iš tam tikro skaičiaus reikėdavo padalinti. Tokiu būdu, pagaliau, gaudavo tokį rezultatą, kuris jau aiškiai parodėdavo, kokių ilgiu yra tas kelias, kurį reikėjo išmatuoti.

Šis matas — taksi droška buvo žinomas ne tik tai Romos mieste, bet taip pat jis buvo vartojamas kaip naujausias technikos išradimas ir visuose kituose imperijos miestuose. Iš Aleksandro Herono aprašymų spėjama, kad tas pats matas — taksi droška būvęs vartojamas net ir Aigipte ir Sirijos miestuose.

Herono vardas dar yra jungiamas su senovėje negirdėta labai išsiplatinusio prekybos reiklaimi skitės automato konstrukcija. Jis, panašiai, kaip ir šiuo dienu jo brolis, buvo plačiai vartojamas pardavinėti mažų daiktų, imtant i jį mažą vario plokštelę.

Herono automatas anais laikais buvo laikomas nepaprastai stebuklingu išradimu, kuris vėlesniais laikais buvo dar labiau patobulintas ir plačiai paskleistas senajame Aigipte vartoti. Taip pat gerai aprašomas senųjų laikų maldos nainė svestoj vandeniu automatas. Iš tų aprašymų paaiškėja jo konstrukcija, kad jis buvo sustatytas tuo pačiu principu kaip ir mūsų laikų šokolado ar perono bilietų lik automatas. Šis svestoj vandeniu automatas būdavo pastatytas prie maldykos įeinamų durų ir būdavo svestoj vandeniu, tarsi tik nustatytą kiekį visame, kas tik įmesdavo ten tikrą varą ne plokštele.

Plato išrado budintį laikrodį. Šitas laikrodys buvo sustatytas vandens vargony masinos principu. Kada nutėkdavo tam tikras kiekis vandens, tada ši mana duodavo labai stiprų ir garsų toną, kuri garsas buvo visi miegantys pažinę. Tono aukštuma ir stiprumas, taip pat žadino il-

taip pat yra priskaitomas prie "darbininko" katalogo. Tačiau senovėje mokslas ir išsivysmas padėjo išsivystyti. Tačiau senovėje mokslas ir išsivysmas padėjo išsivystyti.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

Taip pat ir parako "išradimo" garbė, manoma, kad priklauso naujųjų laikų išradimams. Tačiau senovėje vadinama "graikų ugnis" naudojo paraką degantiems aliejams padegti, kad ištiktų eksplozija, kuri sunaikintų puolantių priešiū būrius. Marcus Gracius paduoda ir parako receptą: viena dalis kolofonijos, viena dalis sieros ir šešios dalys salietros.

Albertas Magnus pagrašė savo "kalbantis dievų paveikslais" — žmogaus automato išradimą. Dar Albertas Magnus yra žinomas kaip užsimejęs spirito desija švarinimui, gryninimui, eteriškais aliejais ir kitas cheminiais elementais ir junginiais, kurie būvo reikalingi lavonams balzamuoti. Kalbama, kad tiems balzamavimo reikmenims gaminti būvę net ir fabrikai. Be to, dar šiandien chemikai tyrinėja, suka sau galvas, kad sužinotų, kaip senajame Aigipte buvo balzamuojami lavonai. Nes šiandien yra daug turtingų žmonių, kurie savo lavonus po mirties norėtų apsaugoti nuo puvimo ir gedimo, tam tikslui dėd didelius kapitalus, kad tik kaip nors surastų būdą ar priemonę balzamuoti lavonus taip, kad jie ne kiek negestų. Gi chemijos mokslo tyrinėtojai tvirtina, kad senajame Aigipte tiki lavonų balzamavimo reikmenys būvo žinomi ir, kaip atrandama, balzamuotoji lavonai yra nepasikeitę.

Judomosios raidės, panašios kaip ir šiandien, kurias skaitosi išradęs Gutenbergas, būvo jau Pateidoniaus, Ciecerono mokytojo, pažintys. Jų idėja ir išvedžiojimai apie jas yra taip gerai aprašyti ir paduoti, kad jei Gutenbergas būtų tatau pažinęs, tai judomųjų raidžių išradimas neišsiskaitytų Gutenbergui išradimu. Trys tūkstančiai metų prieš Gutenbergą jau senieji babiloniečiai turėjo išradę ir gyvenime vartojo judomųjų raidžių šablona. Tai buvo metaliniai įvairūs ženklai, kuriais, įkaitinūs, ugnį, dešindavo įvairius ženklus sienose, akmenyse, stovylose ir kit vietose.

"Darbininko" katalogas

IVAIROS KNYGOS
Mandagumas — įvairūs patarimai užlaikymo draugystėje ir visuomeniniame gyvenime. Parašė Kun. A. Staninkynas. 20c.

Apie Katalikų Tikybos Tikybę — pažinimas tikybės, jos privalumų, ypatybių ir tikrojo kataliko priedermės. Parašė Kun. J. J. Felik. Cozel 30c.

Tretininkų Jubiliejus — 700 metų sukaktuvėms paminėti prašymas Švento Pranciškaus veniolijų ir 3 vienuolių įstatui. 8c.

Huckleberry Finnas — labai įdomi apysaka. 75c.

Patarinės Moterims — pamokinimas moterims jų asmeniniame, šeimyniniame ir visuomeniniame gyvenime. Parengė Kun. V. Kulikauskas. 15c.

Ben-Hur — Istorijos apysaka iš Jėzaus Kristaus laikų. Labai įdomi ir plačiai žinoma knyga (audimo apdaru). Vertė Jonas Montvila. 1.50

Aukšnio Obuolio Historija (Graikų Mythologijos Žiupsnelis) su paveikslais. Lietuvių kalbon išguldė Alyva. 50c.

Trys Keleiviai — Krikščionis, žydas ir turkas. Pamokinanti apysaka. Parašė T. Vyšniauskas. Vertė P. B. 40c.

Trumpi Skaitymėliai — labai gražūs pasiskaitymai apie įvairius gyvenimo atsitikimus. Parašė J. Tarvydas. 45c.

Ziema ir Vasara. Parašė Pr. Mašiotas. 20c.

Turto Norma — moksliškai pasiskaitymai. Parašė Uosis. 45c.

Kelionės Aplink Pasaulį per 80 dienų — apie vienas derybas be galo įdomūs nuotikiai kelionės per įvairius kraštus. Parašė Julius Verne. Vertimas J. Balčikonio. \$1.00

Pramoninės Demokratijos Pagrindai — parašė Uosis. 75c.

Marijos Mėnuo arba apmąstymai kiekvienai mėnesio dienai apie Marijos gyvenimą. Surinko kun. M. J. D-as. 35c.

Didžiojo Karo Užrašai — su paveikslais iš 1914—16 metų. Parašė P. Zadeikis. 75c.

Kaip Gyvena Belgijos Ūkininkai. St. Dabušis. 10c.

Gerumas — aprašymas apie gerumą per Tėvą Faberą-Filipiną. Vertė Kun. P. L. 15c.

Takabak — Nuodai — rūkymo kenksmas; pagal d-rą Nikolajį parengė S. Kaimietis. 15c.

Užkeikta Mergelė su Barzda ir Barzdaskutis — apysaka 15c.

Katalikų Bažnyčia ir Demokratizmas. — Parašė kun. Tamas Žilinskas. 50c.

Apasitaisė Maldas Statutas. — Vertė Kun. P. Saurusaitis. 25c.

Gegužės Mėnuo — Kun. P. Zadeikio. Kaina. 50c.

Aritmetikos Uždavinytas. 25c.

Vaikų Darbymečiui — Rinkinėlis kalbos mokslui. 50c.

Petrinkas — laikai vieno vaikelio. Vertė S. Rakauskas. 15c.

Bolševizmas — Kas tai yra bolševizmas ir jo vykdymas Rusijoje. 15c.

Žaidimų Vainikas — Savybės vakarėliams ir gegužinėms su gaidomis. Suraisė Matas Gričionis. 50c.

Laimė — (poema). Parašė Vaitkus. 50c.

Mūsų Tikėjimas — Išaiškinimas pagrindų mūsų tikėjimo. Vertė Jonas M. Sirvinta. 50c.

Bitininkas. — Parašė Tėvas Jeronimas Pečkaitis. 50c.

Lietuvos Ženklai. — Išeido J. Šeškevičius ir B-vė, Kamas. 40c.

Smės ir Kalbės: Deklamacijos, Monologai ir Dialogai. Parašė Juozas V. Kovas. 30c.

Grandis Verksmai. — Vertė Vyak. A. Baranaukas. 10c.

Encharistikos Stacijos. — Su liturvinio Kun. P. Juskaitis. 15c.

Kristaus Kryžius: Stacijos, Grandis Verksmai, Maldas Ge. 15c.

Sisudami užsakymus arba pinigų, visuomet adresuokite taip: DARBININKAS 386 West Broadway South Boston, Mass.

GINTARAI

Del KALĖDŲ DOVANŲ

Tik ką gavome iš Lietuvos naują siuntinį visokių gražių gintarų. Kainos yra skirtingos, kaip tai:

DEL MOTERŲ	
KAROLIAI	nuo \$5.00 iki \$36.00
SPILKOS	nuo \$2.00 iki 5.00
KOLČIKAI	nuo \$2.50 iki 5.00
BRANZALĖTAI	visi po \$5.00

VYRAMS:	
CIGARŲ LAIKYTUVAI (holders)	\$2.50
CIGARETŲ LAIKYTUVAI (holders)	\$2.00
MANKETŲ SUSEGIMAI (cufflinks)	\$2.50
PLUNKSENŲ KOFELIAI	\$1.50

Kadangi jau Kalėdos netoli ir reikalinga bus pirkti dovanas savo giminei ir pažistamiems, nupirkite gintaringą dovaną. Visus užsakymus siųskite pridėdami money orderį arba čekį sekantiu antraštu:

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ
386 West Broadway South Boston, Mass.

MALDAKNYGES

MALDA NAUJAS AUKSO ALTORIUS

JUODOS	(prastais minkštais viršeliais).....	50
JUODOS	(prastais kietais viršeliais).....	50
JUODOS	(geresnės minkštais viršeliais).....	85
JUODOS	(geros odos viršeliais).....	\$1.00
BALTOS	(celuloidais viršeliais).....	\$1.00
BALTOS	(celuloidais viršeliais, su kryželin).....	\$1.15

Visiškai nenaudojami gaminti: odos, kailiai, antys, etc.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

DETROIT, MICH.

Margumynai

Lapkr. 3 d. Moterų Sąjungos 64 kp. obuolių balius gerai pavyko. Gražiai pasilinksminome, pajuokavo, o kas daugiausia obuolių išvogė, daugiausia kalėjime patupėjo ir pirmą dovaną laimėjo už prasikaltimą, tai p. J. Lieponis buvo tas laimėjęs. Obuolių vakaro visą dieną pavadė Seserims Šv. Antano parapijos. Garbė sąjungietėms už prakilnų pasidarymą.

Vaikelio Jėzaus Dr-jos aukų rinkėja p-lė M. Popikaitė turi gerą pasisekimą, nors darbas ubagavimo yra sunkus, bet sutinkant gerus žmones, prijaunčius Vaikelio Jėzaus prieglaudai, pasilengvina visas nuovargis. Vėliau parašysime kiek Detroito bus aukų surinkta.

Lapkričio 17 d. prasidėjo šv. Antano parapijos metinis bazaras, kuris trauksis porą savaitę. Bazaras bus įvairus. Dr-jos šauiniai prisirengę. Parapijos komitetas su kleb. kun. I. F. Boreišiu sumanė dirbti, kad padarius parapijai pelno. Prašome Detroito lietuvius gausiai lankyti šį bazarą. Kas turėtų kokią auką suteikti bazarui, bus maloniai priimama. Aukavusių pavardės užrašyta.

Graborius J. Balčiūnas persikėlė iš East Side į šv. Antano parapiją. Apsigyveno prie 25-tos gatvės, arti Lietuvių svetainės.

P-nas Judis susirūpinęs L. D. S. reikalais pradeda kalbinti naujus narius ir kolektoja iš senų narių mokesčius už "Darbininką". Pagirtinas p. Judžio darbas. Dabar patogiausias laikas užsiregistruoti "Darbininką".

LDS. narys

ELIZABETH, N. J.

Nuosirdžiai pranešu tiems lietuviams kurie šuniui protą pripažįsta, o patys jo neturi ne už sudilusi centą, kad parapijos Auditorija tarnaus grynai parapijos reikalams ir kultūringiems parengimams ir dėl to būkite drąsūs su tautiška sale. Mes tikri, kad prie geriausių norų ir su geriausiomis priemonėmis, visų lietuvių nesukultūrinime, o mums jų gaila, ir mes norim juos palaikyti lietuviškose dvasioje, bet kaip? Taigi tam ir tarnaus mūsų centais pabudavotą namas, užvardintas "Liberty Hall." Taip aš manau ir taip mano daugelis to namo pionierių. Parapijos Auditorija sukleb tarp lietuvių daugiau energijos, prigriebus nusikratyti snaudulio ir nepamatnotos baimės ligų. Tik prabuskit ir pažvelgkit, štai faktas, šios dienos Auditorijoje: Vyčių šokiai, Liberty Hall, vestuvės, šv. Kazimiero dr-jos mitingas, Bowling gem, kasininkai, na ir žiopotojų būrys. Privatiškojo salė, komunistų žemės rojus, lošimas. Skaitoma apie 5000 lietuvių Elizabeth'e, tikriaus sakant,

spėjama. Taigi, visur jų užteks, tik dirbkite ne drebėkit. Dirbkite ir dirbkite sušilę, žaliuos medžiagos užteks.

Vietinis

ELIZABETH, N. J.

Sekmadienį, spalio 28-tą įvyko iškilmingas atidarymas parapijos Auditorijos. Kalbėjo miesto majoras J. Kenali, konselmonas, taksų ir kelių revizoriai, abu kunigai ir demokratų klubo pirm. P. Savickas. Paskui buvo šokiai.

Lapkr. 1-mą parapijos Auditorijoje įvyko prakalbos Demokratų partijos. Po prakalbų partijos kandidatai į valdininkus užfundojo 5-kius pusbačius gero alaus. Na ir pagėrėme už jų sveikatą. Tegul jie sau sveiki valdininkauja.

Sekmadienį, 4-tą lapkričio p. Vanagaitis vaidino komediją "Žydas" ir kitokius juokus krėtė, ir sakė kad tą vakarą į "Margutį" sutalpins. Matėsi daug žmonių užsirašę "Margutį."

Kalakutų vakarienė, kuri įvyko 29-tą d. lapkričio dalyvaus artistas S. Pilka ir 104 metų senis J. Skinderis. Bus daug įdomių dalykų. Art. Stasys Pilka padainuos naujų dainų, o Jonas Skinderis pašoks seniausių šokių.

Lapkr. 16-tą iki 26-to bus parapijos bazaras savo Auditorijoje, 220 Ripley Pl. Tikimės gero pasisekimo.

Lapkričio 6-tą parapijos choras turėjo pelno iš šokių apie 80 dol.

Vyčių kuopos šokiai įvyko 11-tą lapkričio parapijos Auditorijoje. Dalis pelno skirta parapijai.

Vietinis

NEWARK, N. J.

Jaunimas darbuojasi

Lapkričio 10 d. įvyko šv. Cecilijos choro šokiai. Jaunimo buvo daug ir chorui liko pelno.

Lapkričio 11 d. šv. Cecilijos choras su art. S. Pilkos pagalba vaidino komediją "Žemės Rojus." Žmonių buvo daug. Pilerio rolėje — p. artistas S. Pilka, Raulo rolėje p. K. Tamašauskas, Virginijos rolėje p-lė K. Grunulianskiūtė, Tetos — p-lė Šerniūtė, Floros — p-lė O. Poneliūtė, Julijos — p-lė E. Tumuliūtė, Graiboneranda — p. P. Pečiūra, Jansono — p. P. Alseika, Darbininko — A. Balčiūnas. Visi gerai atliko savo užduotis.

Mes esame labai dėkingi artistui S. Pilka už jo darbą mūsų kolonijoje.

Nors mūsų bolševikai su savo generolu, norėjo pakenkti mūsų vadinimui ir tą patį veikalą vaidino savaitę anksčiau ir nešiojo po biznierių apgarsinimus, kur buvo pažymėta, kad juos p. S. Pilka mokina, bet žmonių neprigavo. Pasirodė, kad žmonės atskiria juodą nuo balto. Bolševikų generolas mus jau prarėjo. Garbė tėveliams, kurie savo jaunimą sergėti nuo Maskvos bernų.

Vyčiai turėjo gražią sau meną!

pramoga, kur jaunimas gražiai linksminosi.

Darbai

Čia darbai eina gerai. Žmonės dirba. Iš kitur atvykę darbai gaus. Žinoma, yra ir bedarbių.

Kranklys

LAWRENCE, MASS.

Talentų Vakarelis

Airių svetainėje įvyko koncertas. Pastebėjau talentingą lietuvių jaunimą. Koks jis gražus, malonus, talentingas. Vieni skambina, kiti dainuoja. Buvo duetų, skambino labaikėmis, smuikavo, etc.

Padarė gerą įspūdį į publiką.

Prakalbą pasakė klebonas kun. F. Virmauskis. Programo vedėju buvo kun. St. Kneizis.

Linksmutė

PHILADELPHIA, PA.

P-lės Aušriūtės Koncertas

Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 11 d. lapkričio įvyko nepersenai sugrįžusios iš Italijos p-lės Elenos Aušriūtės koncertas. Jai į pagalbą stojo vietinis choras po vadovystę garsaus chorvedžio, Hodelio, p-lė Juzė Danėliūtė; p-lė Marytė Sargeliūtė; Stasys Barauskas; Rapolas Juška; Bronė Šalainaitė ir jaunuolis Mikūnas — jis piano skambesiu akompanavo Rapolui Juškai. Koncerto programa buvo plati ir turininga, nes apart dainų, buvo ir muzika — smuikų ir piano. Žmonių koncerte buvo taip daug, kaip dar niekuomet toje svetainėje nėra buvę — mat, labai agituota tam tikslui — daug pasidaravo kun. Mykolas Daumantas tarp kazimieriečių, tarp andriejiečių plakatus skleidė Jonas Klevas, o tarp jurgiečių p-lė Agnė Fabijoniūtė ir mažytė — devynių metų Mariūtė Z. Vidikanskaitė. Na, tai žmonių ir prigarmėjo... Visi išpildytojai programos — artistai, artistės užsipelnė po laurų lapelį. O apie p-lę Aušriūtę, tai neapsiriksiau jei prabilsiu šiais žodžiais:

"Aušriūtės gražiosios beklaustant dainelių, Vaizdenos, kad esam tarp geros medelių Lietuvoje ir girdim kaip čulba lakštutė. Taip gražiai dainavo gražioji Aušriūtė!"

Jurgietis

P. S. — Nors tai yra netiesioginis dalykėlis su viršminėtu koncertu, bet užsipelno pažymėti. Dalykas tame: vietinės LDS. 13-tos kuopos pirmininkas, Kazys Dryža kaip viduramžių "riteris" — vytyt labai gerbdamas baltgalvės, ne tik atvykusias artistes pakvietęs pas save, puikiai pavaišino ir pasirūpino nakvyne, bet ir nuėjo į jų koncertą; nors kaip žinan, be pasiaukavimo — paprastu dalyku jis tą padaryti nebūtų galėjęs — nebūtų galėjęs dalyvauti koncerte. Tad garbė jam už tą! Už rėmimą!

DETROIT, MICH.

Sumušė už nemalonią žinią

J. Adomaitis, kaip sako, sumušė M. Matusevičių už tai, kad jis gavęs iš Lietuvos, sako, nuo Adomaičio žmonos laišką ir paveikslą ir pradėjęs apie tai kitiems pasakoti.

J. Adomaitis yra vedęs čia Amerikoje ir žmona šliūba šv. Jurgio bažnyčioje.

Sako, kad vėliau abu susitaikė.

Ka-nas

EASTON, PA.

Darbai silpnai eina. Dauguma šilkų audenyčių. Yra daug žmonių be darbo. Pragyvenimas brangus.

Šv. Mykolo lietuvių parapijos choras sudaro kitataučiai. Yra lietuvių, kurie atkalbinėja žmones, kad neitų į bažnyčią, bet jų niekas nepaiso. Į mūsų bažnyčią ateina daug kitataučių.

Parapijonas

PHILADELPHIA, PA.

Katalikai ir Katalikės!

"Skaitykite ir remkite savo spaudą: "Darbininką", "Draugą", "Laivą", "Garsą", "Philadelphijos Žinią", nes tik laikraščiai ir knygos padaro gerai žmonėms. Blogos knygos ir blogi laikraščiai padaro blogais. Būkite Kristaus tarnai o ne liuciperio. Remkite, skaitykite ir platinkite tikrą katalikišką spaudą, o pamatysite kaip bus tikra krikščioniška meilė, ramybė ir Dievas palaimins visus.

F. Kondrot

C. BROOKLYN, N. Y.

Čia lapkr. 3-4 dd. buvo rodomi iš Lietuvos judamieji veikslai. Rodė ir aiškino J. K. Milius.

Paveikslai labai įvairūs, ir publika buvo labai patenkinta. Kiekvienas išeidamas gerė ir klausė kada vėl bus rodomi. Sako, tik gerai paskelbkite, tai žmonės netilps į svetainę.

Kiti prašė, kad būtų tretį vakarą rodomi, tai sako, mes pranešime kitiems ką nežinojo. Čia daugelis pamatė ir tuos dalykus, kuriems daugelis amerikiečių yra aukavę po keletą dolerių, kaip tai švėkšnos bažnyčia, švėkšnos gimnazija, kurią šią vasarą iškilmingai pašventino, Ateitininkų Namus Kaune, Liet. Kgt. Moterų Dr-jos mokyklą, dėl kurios ponis Pikėlingienė rinko aukas, Vaikelio Jėzaus Draugijos prieglaudą. Visas tas įstaigas rėmė amerikiečiai ir žia visą gali matyti kaip kad būdami Lietuvoje. Ir darybė kitų įvairumų.

Verta kiekvienam pasinaudoti progą ir lankantis jų apsilinkę, nueiti pasižiūrėti, o tikrai kad būsit patenkinti.

Zemaitių Jonas

Be audros krūtinėje, be vilčios sieloje ir be ugnies širdyje gyvenimo esmės neįsiprasi. — R. Striupas.

PROTOKOLAS.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos XVIII Kongreso Iykykusio Rugpjūčio 28 ir 29 dienomis, 1928 m., Hartford, Conn.

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos XVIII Kongresas prasidėjo Rugpjūčio 28 dieną, iškilmingomis pamaldomis Sventosios Trejybės bažnyčioje. Pamaldose dalyvavo J. J. Ekseleptija Hartfordo Vyskupas Nylan ir pasakė kongreso iškilmėms pritaikintą pamokslą. Šv. misias atnaujo gėrb. kun. J. Ambotas, Fed. Dvasios Vadas.

Federacijos Kongresas turėjo prasidėti rugpjūčio 28 dieną, ryta, bet susitarus su LDS. seimo dalyviais, nutarta palaukti kol LDS. seims užsibaigs Leonardas Šimutis, Federacijos vice-pirmininkas atidarė kongresą, 3-čią valandą po pietų, nes kun. Ignas Albavičius, Federacijos pirmininkas nebuvo sugrįžęs iš Lietuvos.

Vice-pirmininkas, p. L. Šimutis trumpoje įžanginėje prakalboje sveikinė atvykusius atstovus ir pabrėžė kad nors kongresas nėra skaitlingas, bet jis yra atstovaujamas visų didžiųjų ir veiklių lietuvių kolonijų Amerikoje. Ne kiekviena yra visa visuomeninio veikimo pajėga ir pasisekimas, bet kokybėje. Po kalbų, kun. J. Ambotas, Federacijos Dvasios Vadas, pakviestas atidaryti Kongresą su malda. Vice-pirmininkas pakvietė atstovus suvesti mandatus, gi ponios Rozalija Mančūnienė ir Teodora Kripienė pakviestos prisegt Kongreso atstovams ir svečiams ženklelius. P-nas Kazys Krušinskas, Federacijos Centro Raštininkas, ir p. Juozas P. Mačiulis, Federacijos Centro vice-pirmininkas priėmė mandatus.

Užsiregistravo šie atstovai ir svečiai: Federacijos Centro Valdybos nariai: kun. J. Ambotas, Leonardas Šimutis, Juozas P. Mačiulis, kun. J. Švagždytis, ir Kazys J. Krušinskas.

Tėvų Marijonų Kongregacijos — kun. prof. J. Vaitkevičius.

Buvęs Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos atstovas, kun. Antanas Šmulkštys.

Lietuvių Vargonininkų Sąjungos — muzikas A. Aleksis.

A. L. R. K. Federacijos Naujos Anglijos Apskrities — Antanas Vaisauskas.

A. L. R. K. Federacijos Chicago Apskrities — L. Šimutis.

A. L. R. K. Federacijos New Yorko Apskrities — J. P. Mačiulis, Stanislova Subatienė ir Kazys J. Krušinskas.

Philadelphijos Krikščionių Draugijų Sąryšis: Kun. S. Draugelis.

Federacijos 3-čias skyrius, So. Boston, Mass.: J. Jackevičius, M. Šeikis, M. Žioba, O. Šaurienė, ir J. Gineckas.

Federacijos VIII skyrius, Newark, N. J.: kun. I. Keimelis.

Federacijos XIII skyrius, Worcester, Mass.: P. Rogliūnė, J. Rogliūtė ir J. Leonaitė.

Federacijos 33 skyrius, Hartford, Conn.: J. Mančiūnas, P. Mikalauskas, ir K. Kasmanaitis.

Federacijos 47 skyrius, Providence, R. I.: A. Avizinis, J. Tamošaitis.

Athol lietuvių parapija: kun. A. Petraitis.
K. Moterų Sąjungos 17 kuopa: R. Mančiūnienė ir T. Kripienė.
Sventos Elzbičios Draugija, Hartford, Conn.: E. Alkūnikienė, M. Karandienė, ir F. Plikaitė.
Svečiai: ponis A. Aleksienė.

Kongreso Prezidiumas

Kongreso pirmininku išrinktas J. P. Mačiulis, žinomas mūsų visuomenės veikėjas iš Brooklyn, N. Y. Vice-pirmininkais išrinkti — ponis S. Subatienė iš Brooklyn, N. Y. ir p. J. Avizinis iš Providence, R. I.

Sekretorėms vienbalsiai išrenkamos: panelės J. Leonaitė ir J. Rogliūtė, abidvi iš Worcester, Mass. Įrašymų ir rezoliucijų komisijon įėjo: p. L. Šimutis, kun. A. Šmulkštys ir A. Šiaurienė.

Į mandatų komisiją išrinkti: kun. A. Petraitis, p. A. Vaisauskas, ir p. J. Tamašauskas.

Į spaudos ir sveikinimų komisiją išrinkti: kun. J. Ambotas, prof. J. Vaitkevičius, ir K. Krušinskas.

Išrinktam prezidiumui užėmus vietas, kongresą sveikino: p. Vaisauskas, L. D. S. vardu; ponis S. Subatienė — Moterų Sąjungos; L. Šimutis — "Draugų" ir L. Vyčių XVI Kongreso; kun. prof. J. Vaitkevičius — Tėvų Marijonų Kongregacijos; kun. A. Šmulkštys neoficialiai sveikino Lietuvos Krikščionių Demokratų vardu; komp. A. Aleksis sveikino nuo Vargų rinkų Sąjungos; kun. S. Draugelis. Skaitomi pasveikinimai telegramais nuo: kun. J. Navicko iš Hinsdale, Ill.; Šv. Kazimierų Seserų iš Chicago, Ill.; kun. V. Matulaičio iš St. Clair, Pa.; ir kun. Paulio Miežinio, iš Harrison, N. J. Laiškais: A. L. R. K. Moterų Sąjungos 17 kuopa iš Hartford, Conn.

Bostoniečiai sveikina Kongresą ir auksia Federacijos reikalams \$5.00.

Atvyksta Kongresan kun. I. Kelmelis, atstovas iš Newark, N. J. ir studentas K. Vaitkauskas, iš Brooklyn, N. Y., kuriam suteikiama ženklelis su patarianiu balsu. Kun. Kelmelis sveikina Kongreso dalyvius ir reiškia gražius linkėjimus.

Referatas

Kun. prof. J. Vaitkevičius skaito idomų referatą: "Katalikų Visuomeniškos Parcijos." Gėrb. Referentas gyvai apibūdina katalikų pareigas ir atsakomybes visuomenės reikaluose, patiekdamas daug gražių ir pamokinančių minčių, kurios sutelkė kongreso dalyvių tarpe gražaus ūpo ir pasitenkinimo. Referentui pabaigus, Kongreso dalyviai atsistojimu ir gausiais aplovismentais išreiškė savo dėkingumą.

Sveikinimų komisija patiekia pasiūlymą sveikinti šv. Tėvą, vietinį Vyskupą Nylan, Saviųnytų Valstijų prezidentą Coolidge ir Lietuvių Tautą iš priežasčių Dešimtmetinių Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių. Pasiūlymas priimtas.

Kongreso dalyviams išdalinama Federacijos XVII Kongreso protokolo atspausdintus nuorašus, kuriuos gavę atstovai paliepusuoja Sekretorių nuo skaitymo.

Padaroma trumpa pertrauka, po kurios kun. S. Draugelis sveikina Kongresą nuo Philadelphijos Krikščionių Draugijų Sąryšio ir perduoda Sąryšio auką \$25. (Bus daugiau)

PAIN-EXPELLER

REG. U. S. PAT. OFF.

Apsisaugokite Peršalimų

PERSALIMAI gali privesti prie influenzos ir net prie pavojingėsių ligų. Sezonas, kuomet kiekvienas privalo pasisaugoti, jau čionai! Peršalimai, Skaudama Gerklė, Reumatiški Skausmai, Neuralgija, Strėnų Dieglys ir visokie Muskulų Gėlimai ir Skausmai visuomet užpuola be jokio persėgėjimo.

Ar jūs turite bonką PAIN-EXPELLERIO po ranka? Jei ne, tai nusipirkite šiandien. Tai yra šeimyninis linimentas, kurį naudojo per šv. pusę šimtmečio nesuskaitomas skaitliu žmonių. Viskas, ką reikia daryti, tai ištrinti juo. Jis išsklaido kraujo susikimšimus; padidina kraujo cirkuliaciją ir skaudamas kūno dalis; jis suteikia jums tokią palengvėjimo jausmą, kokio nesitikėjote.

Kam kentėti skausmus Galvos, Pečių, Išsinarinimų, Išsitemimų, Nusi-mėjimų, Muskulų Sustingimo ir Skaudėjimo, kuomet vikrus patyrinimas su INKARO PAIN-EXPELLERIU išvays lauk visus skausmus? Išsčiai-ai yra visai menkl! PAIN-EXPELLERIS turi būti geras, jei —

Praeitą Metą Viršaus Milijonas Bonkų Parduota.

Nusipirkite bonką šiandien. Tačiau persitikrinkite, kad įsikas butų ant pakelio, kurį perkate!

35 ir 70 centų už bonką

PARSIDUODA VAISTINESE arba užsisakykite stačiai iš mps.

Brangi savo turinio kryptis pridėdama su kiekvieno bonko PAIN-EXPELLERIO.

The Laboratories of F.A. RICHTER & CO. BERRY AND SOUTH FIFTH STS. BROOKLYN, N. Y.

PAIN-EXPELLER RUD. 1000